

Zarządzenie Nr 30/2013
STAROSTY POWIATU SZTUMSKIEGO
z dnia 08 października 2013 roku
w sprawie zasad opracowania Planu Obrony Cywilnej Powiatu Sztumskiego i planów obrony
cywilnej miast / gmin powiatu sztumskiego

Na podstawie art. 61 Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskiej (Dz. U. z 1992r. Nr 41, poz. 175), art. 17 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 2004r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.) oraz § 3 pkt 2 i § 4 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002r. Nr 96, poz. 850) oraz Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 27 grudnia 2011r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województw, powiatów i gmin

zarządzam, co następuje:

§1

W celu ustalenia i przygotowania sposobu realizacji zadań obrony cywilnej na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny zarządzam przystąpienie do opracowania planu obrony cywilnej na terenie powiatu sztumskiego.

§2

1. Za opracowanie planu obrony cywilnej na terenie powiatu odpowiada Starosta Sztumski – jako Szef Obrony Cywilnej Powiatu.
2. Plan Obrony Cywilnej Szef OC Powiatu opracowuje przy udziale urzędu, za pomocą którego realizuje swoje zadania z zakresu obrony cywilnej.

§3

Do opracowania planów obrony cywilnej właściwi szefowie OC powołują zespoły. W skład zespołu powinni wejść przedstawiciele podmiotów oraz organów zaangażowanych realizację zadań obrony cywilnej w tym przedstawiciele Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Wojska Polskiego, Lekarza Weterynarii, Stacji sanitarno – Epidemiologicznej.

§4

Instytucje państwowe, przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne oraz społeczne organizacje ratownicze, przewidziane do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej, opracowują karty realizacji zadań obrony cywilnej (KRZOC) na podstawie zestawienia zadań obrony cywilnej (ZZOC). Szefowie obrony cywilnej gmin/ miast określają szczegółowe zasady opracowania KRZOC oraz przekazują:

1. zestawienie zadań obrony cywilnej realizowanych przez jednostki organizacyjne na administrowanym terenie;
2. wzory kart realizacji zadań obrony cywilnej.

§5

Za opracowanie KRZOC odpowiedzialni są kierownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w §4.

§6

Zestawy zadań obrony cywilnej przewidziane do realizacji przez jednostki organizacyjne na administrowanym terenie opracowują właściwi szefowie OC.

§7

1. Plan obrony cywilnej składa się z :
 - 1) planu głównego,
 - 2) procedur postępowania,
 - 3) kart realizacji zadań obrony cywilnej,
 - 4) załączników funkcjonalnych,
 - 5) informacji uzupełniających,
 - 6) innych dokumentów, według decyzji organu sporządzającego plan.

2. Zalecenia do gminnych planów obrony cywilnej wraz ze wszystkimi wzorami , stanowią załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
3. Plan ewakuacji III stopnia ludności , zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia są elementami składowymi planu obrony cywilnej.
4. O nadaniu klauzuli niejawności decyduje szef OC sporządzający plan , stosownie do zawartych informacji.
5. Szczegółowa treść planu obrony cywilnej powinna być adekwatna do specyfikacji danej jednostki organizacyjnej.

§8

1. Plany obrony cywilnej i KRZOC, przed zatwierdzeniem , wymagają uzgodnienia z organem obrony cywilnej wyższego szczebla oraz innymi organami i podmiotami, w zakresie dotyczącym zadań przewidzianych planem do realizacji przez te podmioty i organy.
2. W celu uzgodnienia planów obrony cywilnej i KRZOC ustala się procedurę w ramach której:
 - 1) w przypadku dokumentów opracowanych jako jawne , do nadrzędnego szefa OC należy przesłać ich wersję podlegającą uzgodnieniu, drogą e- mail,
 - 2) w przypadku planów, którym nadano klauzulę niejawności, obowiązują zasady ich przedstawienia do opiniowania , jak w przypadku przesyłek niejawnych,
 - 3) po uzyskaniu ostatecznej akceptacji, która zależna jest wprowadzeniem wszelkich poprawek zaleconych ze strony uzgadniającego zezwala się na ostateczny wydruk planu oraz przedstawienia do akceptacji dwóch egzemplarzy planu i KRZOC. Jeden egzemplarz pozostaje w komórce dokonującej akceptacji,
 - 4) pozostający w komórce nadrzędnej egzemplarz wraz z uwagami dotyczącymi naniesienia poprawek jest elementem kontrolnym potwierdzającym prawidłowość przeprowadzonych czynności i uzgodnień pomiędzy szczeblem nadrzędnym i podrzędnym na etapie tworzenia planu i powinien być udostępniany w razie przeprowadzanych kontroli.

§9

1. Plany podpisane przez kierownika komórki organizacyjnej przy pomocy której właściwy szef OC opracowuje plan zatwierdza:
 - 1) plan obrony cywilnej powiatu – Starosta Sztumski jako Szef Obrony Cywilnej Powiatu,
 - 2) plan obrony cywilnej gminy/ miasta – burmistrz, wójt jako szef obrony cywilnej miasta/ gminy.
2. KRZOC podmiotów, o których mowa w §3 zatwierdza kierownik tej jednostki.

§10

Plan obrony cywilnej powinien uwzględniać dane i informacje zawarte w planie zarządzania kryzysowego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007r. Nr 89, poz. 590 z późn. zm.) w sposób zapewniający spójność danych rzeczowo – materiałowych i osobowych oraz informacji wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania odpowiednio powiatu i gminy/ miasta w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

§11

Plany obrony cywilnej podlegają bieżącej aktualizacji, nie rzadziej jednak, niż co dwa lata.

§12

Nieprzekraczalny termin uzgodnienia gminnych / miejskich planów OC ustala się do dnia 29 listopada 2013 roku.

§13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Wojciech Cymerys

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 30/2013
Starosty Powiatu Sztumskiego
z dnia 08.10.2013r.

ZALECENIA DO GMINNYCH / MIEJSKICH PLANÓW OBRONY CYWILNEJ

Zgodnie z wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 17 grudnia 2011r. w sprawie zasad opracowywania planu obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, Plan Obrony Cywilnej ma się składać obligatoryjnie z niżej wymienionych części składowych:

1. Plan Główny,
2. Procedury postępowania,
3. Zestawienie zadań OC,
4. Kary realizacji zadań obrony cywilnej,
5. Załączniki funkcjonalne,
6. Informacje uzupełniające,
7. Inne dokumenty, według decyzji organu sporządzającego.

Elementy Planu Obrony Cywilnej wymagane w poniższych jednostkach organizacyjnych:

Nazwa dokumentu	Powiat	Gmina/ Miasto	Jednostka organizacyjne
Plan Główny	x	x	
Procedury postępowania	x	x	
Karty realizacji zadań obrony cywilnej	x	x	x
Załączniki funkcjonalne	x	x	
Informacje uzupełniające	x	x	x
Inne dokumenty, wg decyzji organu sporządzającego	x	x	x

1. Plan Główny obejmuje następujące elementy składowe:

- 1/ Zarządzenie Szefa Obrony Cywilnej, wprowadzające plan do stosowania
- 2/ Arkusz uzgodnień wg następującego wzoru:

Wzór Nr 1

ARKUSZ UZGODNIEŃ DLA PLANU OBRONY CYWILNEJ

1. Oświadczam, zapoznałem / zapoznałam się z treścią uzgodnionego dokumentu i nie wnoszę do niego uwag i zastrzeżeń

Lp.	Osoby, z którymi należy dokonać uzgodnień	Podpis	Data
1.			
2.			
3.			

3/ Rejestr zmian wg następującego wzoru:

Wzór Nr 2

**ARKUSZ ZMIAN
UWAGI I PROPOZYCJE WNIESIONE PRZEZ UZGADNIAJĄCYCH**

Treść uwagi (wypełnia się w trakcie uzgadniania planu)	Funkcja i podpis osoby zgłaszającej uwagi	Adnotacje o wprowadzeniu uwag do planu
ARKUSZ ZMIAN (WYPEŁNIAĆ W TRAKCIE AKTUALIZACJI PLANU)		
Treść zmian	Funkcja i podpis osoby zgłaszającej uwagi	Adnotacje o wprowadzeniu uwag do planu

4/ Ocena zagrożenia oraz charakterystyka zagrożeń na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, a także ocena ryzyka ich wystąpienia i wnioski wynikające z tej oceny. Ocena zagrożenia powinna zawierać określenie rodzaju zagrożeń, ich ewentualnych skutków oraz zadań związanych z ich minimalizacją, a także zestawienie możliwych strat wśród ludności oraz w sprzęcie, materiałach itp. Straty te mogą być wywołane działaniami zbrojnymi, uderzeniami lotniczymi, działalnością terrorystyczną i dywersją. Przy oszacowaniu strat należy wykorzystać dane zawarte w Planach Ewakuacji III stopnia, w których wskazano rejony zagrożeń w czasie pokoju oraz w stanie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. W ocenie zagrożenia należy (oszacować) wskazać możliwe straty.:

- bezpowrotne i sanitarne (ranni) w osobach,
- straty bezpowrotne w gospodarce Narodowej.

Do sporządzenia oceny zagrożenia należy zastosować dane wynikające z analizy planu zarządzania kryzysowego.

5/ Zamiar działania winien zawierać ogólną koncepcję działania w okresie zagrożenia bezpieczeństwa i wojny, syntetyczny opis kierowania realizacją zadań obrony cywilnej oraz priorytety działań ratowniczych. Koncepcję należy wypracować w odniesieniu do czynności podejmowanych przez poszczególnych szefów OC i ich zespołów kierowania. Należy opisać jakie czynności dodatkowo będą podejmowane w celu zapewnienia jak najlepszej organizacji przedsięwzięć zapewniających ochronę ludności.

6/ Schemat łączności i kierowania.

7/ Priorytety działań ratowniczych wynikających z oceny zagrożenia.

2. Procedury postępowania,

powinny precyzować przedsięwzięcia związane z uruchomieniem działań przewidzianych w Planie Obrony Cywilnej w sytuacji zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny (procedury muszą odpowiadać zadaniom określonym dla załączników funkcjonalnych oraz zestawom zadań obrony cywilnej). Każda z procedur powinna składać się z następujących elementów składowych i odnosi się do stanów gotowości obronnej państwa:

- a) cel wdrożenia procedury,
- b) przedmiot i zakres stosowania,
- c) wykaz odpowiedzialności i uprawnień,
- d) uczestnicy procedury,
- e) opis postępowania,
- f) formalno – prawne podstawy realizacji procedury,

- g) wykaz dokumentów związanych z procedurą,
- h) opis postępowania w czasie różnych stanów gotowości obronnej państwa zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 września 2004r. w sprawie gotowości obronnej państwa (D. U. z 2004r. Nr 219, poz. 2217).

Wzór Nr 3

Procedura Nr

Procedura przygotowania i zapewnienia niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych

Formalno – prawne podstawy realizacji procedury:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002r. Nr 96, poz. 850);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. z 2001r. Nr 153, poz. 1783);
- Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 7 marca 2008r. w sprawie wymagań jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008r. Nr 48, poz. 284);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007r. Nr 249, poz. 1866);
- Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959r. (Dz. U. z 2011r. Nr 118, poz. 687).

Cel wdrożenia procedury

Celem procedury jest ukierunkowanie działań w celu identyfikacji zwłok i zapewnienia warunków do pochówku zmarłych w wyniku epidemii lub działań wojennych.

Przedmiot i zakres stosowania procedury

1. Przedmiotem procedury jest zapewnienie przez szefa OC Powiatu niezbędnych sił i środków do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.
2. Procedura uruchamiana jest w przypadku wystąpienia masowych zgonów w wyniku pandemii, skażenia technicznymi środkami trującymi lub dużej liczby zabitych w czasie działań wojennych.
3. Procedura ustala zakresy odpowiedzialności osób realizujących zadania związane z grzebaniem zmarłych w przypadku masowych zgonów.
4. Procedura obowiązuje po zatwierdzeniu przez Starostę Sztumskiego (dla miast / gmin przez burmistrza / wójta).

Wykaz odpowiedzialności i uprawnień

1. Starosta Sztumski :

- powołuje zespół do monitorowania i oceny sytuacji;
- zapewnia współdziałanie wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej w sytuacji wystąpienia masowych zgonów;
- w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym określa zasady postępowania ze zwłokami i grzebania zmarłych;
- wydaje zarządzenie w sprawie użycia formacji OC podporządkowanych staroście i służb sanitarno – epidemiologicznych do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.

2. Naczelnik Wydziału Organizacji, Nadzoru i Kadr Starostwa Powiatowego:

Koordynuje prace powołanego zespołu oraz monitoruje sytuację na terenie powiatu.

3. Powiatowy Inspektor Sanitarny:

Sprawuje nadzór sanitarny, bada przyczyny zgonów, określa zasady postępowania ze zwłokami i warunki grzebania zmarłych.

4. Stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego:

Posiada uprawnienia do wprowadzania zmian w procedurze i odnotowywania tego w arkuszu zmian. Jest odpowiedzialny za aktualizację procedury.

Uczestnicy procedury

- Starosta Sztumski;
- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (stanowisko ds. Zarządzania Kryzysowego);
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny;

- burmistrzowie, wójtowie Powiatu Sztumskiego;
- służby, inspekcje i straże podległe staroście, burmistrzom, wójtom;
- wytypowane formacje obrony cywilnej (FOC).

Opis postępowania

1. Przyjęcie informacji od szefów OC miasta / gminy o masowych zgonach w wyniku epidemii lub o dużej liczbie zabitych.
2. Uzyskanie potwierdzenia informacji: za pośrednictwem GCZK; od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
3. Powołanie zespołu do oceny sytuacji oraz podjęcie decyzji o dalszym sposobie działania:
 - Jeżeli sytuacja nie niesie za sobą zagrożenia, grzebanie zmarłych następuje z wykorzystaniem standardowych procedur i jest wykonywane poprzez odpowiednie służby komunalne i zakłady pogrzebowe, dopóki ich siły i środki są wystarczające.
 - Jeżeli sytuacja może stanowić zagrożenie epidemiologiczne, Szef obrony Cywilnej Powiatu podejmuje następujące działania:
 - powołuje zespół do monitorowania i oceny sytuacji;
 - uruchamia służby: WIOŚ, PSSE, Policję, PSP w celu izolacji terenów skażonych i zachowania zasad bezpieczeństwa przy chowaniu zmarłych;
 - koordynuje współdziałanie wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej.
4. W porozumieniu z Szefami OC miast / gmin oraz właściwymi służbami, wskazanie głównych przedsięwzięć do wykonania, w tym:
 - przygotowanie opisu zdarzenia i miejsca znalezienia zwłok;
 - ustalenie sposobu identyfikacji zwłok;
 - wskazanie miejsca przechowywania zwłok w chłodniach szpitalnych, zakładów pogrzebowych, sztucznych lodowiskach oraz pozyskanie miejsc dodatkowych;
 - sporządzenie dokładnej ewidencji zmarłych w miejscu czasowego przechowywania, zebranie materiałów do identyfikacji zmarłych;
 - ustalenie sposobu powiadamiania rodzin o śmierci członka rodziny;
 - wskazanie i udokumentowanie miejsc zbiorowych pochówków;
 - wytypowanie osób odpowiedzialnych i sposobu organizacji pochówków;
 - wyznaczenie dodatkowych miejsc pochówków przez rozszerzenie obszaru cmentarza w oparciu o odpowiednie przepisy;
 - wskazanie możliwości wykorzystania firm i formacji obrony cywilnej (FOC) do chowania zmarłych;
 - wytypowanie punktów zabiegów sanitarnych i punktów odkażania transportu, które zostaną uruchomione dla potrzeb FOC.
5. Monitorowanie sytuacji na terenie powiatu.

Wzór przedstawiony powyżej należy dostosować do swojego szczebla przy czym nie można ominąć żadnego z punktów głównych.

Każda procedura wymaga zatwierdzenia przez kierownika jednostki Organizacyjnej (burmistrza, wójta) sporządzającej Plan Obrony Cywilnej.

3. **Zestawienie Zadań Obrony Cywilnej** - powinno zawierać wyszczególnienie wszystkich zadań Obrony Cywilnej do realizacji przez jednostki organizacyjne na administrowanym terenie.

Wzór Nr 4

Zestawienie zadań obrony cywilnej realizowanych przez jednostki organizacyjne na administrowanym terenie miasta / gminy

<p>Treść zestawu zadań (przykład wypełnienia) Organizacja ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia</p>				
<p>REALIZUJĄCY</p>	<p>„Transport” sp. z o.o. adres, tel. fax Zabezpieczenie - 2 autobusy 1 samochód ciężarowy</p>	<p>Szkoła podstawowa adres, tel. fax Zabezpieczenie: 20 miejsc noclegowych</p>	<p>Powiatowe Centrum Zdrowia adres, tel. fax Zabezpieczenie: 10 miejsc szpitalnych</p>	<p>Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) adres, tel. fax Zabezpieczenie: 20 miejsc noclegowych</p>
<p>REALIZUJĄCY</p>	<p>Komenda Policji adres, tel. fax Zabezpieczenie : -2 patrole - ochrona mienia - kierowanie ruchem</p>	<p>NZOZ, lekarz rodzinny adres, tel. fax Zabezpieczenie : - pomoc medyczna</p>	<p>Punkt weterynaryjny adres, tel. fax Zabezpieczenie: - pomoc weterynaryjna</p>	<p>Inne jednostki biorące udział w ewakuacji</p>
<p>Treść zestawu zadań (przykład wypełnienia) Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności</p>				
<p>REALIZUJĄCY</p>	<p>„Wspólnota mieszkaniowa” adres, tel. fax Zabezpieczenie 1 schron dla 40 osób</p>	<p>Spółdzielnia mieszkaniowa adres, tel. fax Zabezpieczenie 5 schronów dla 140 osób</p>	<p>Spółdzielnia mieszkaniowa adres, tel. fax Zabezpieczenie Przygotowanie ukryć doraźnych dla 400 osób</p>	<p>Powiatowy Inspektorat nadzoru Budowlanego adres, tel. fax Zabezpieczenie: Sprawdzenie obiektów wytypowanych na ukrycia doraźne</p>
<p>REALIZUJĄCY</p>	<p>Skład budowlany adres, tel. fax Zabezpieczenie Materiały dla ukryć doraźnych</p>	<p>Skład budowlany adres, tel. fax Zabezpieczenie: Materiały dla ukryć doraźnych</p>	<p>Inne jednostki biorące udział w przygotowaniu budowli ochronnych i ukryć dla ludności</p>	

4. **Karty realizacji zadań obrony cywilnej** – opracowują instytucje państwowe, przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne oraz społeczne organizacje ratownicze, przewidziane do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.

Wzór Nr 5

Karta realizacji zadania przez Urząd Miasta / Gminy

ZATWIERDZAM

.....
/kierownik jednostki organizacyjnej/

**KARTA REALIZACJI ZADANIA
OBRONY CYWILNEJ
MIASTO / GMINA**
/ Nazwa instytucji, jednostki organizacyjnej /

ODPOWIEDZIALNY KIEROWNIK KOMÓRKI ORGANIZACYJNEJ /koordynator, wykonawca/ Burmistrz / Wójt	SPORZĄDZAJĄCY	UZGODNIONO (organ obrony cywilnej) Starostwo Powiatowe w Sztumie
TREŚĆ ZADANIA: zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności , wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych		
TERMIN WYKONANIA: D + 7		
<p>PROCEDURA (podstawowe działania do realizacji zadania)</p> <p>I. Działania przygotowawcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powołanie gminnego zespołu ds. oceny sytuacji i podjęcie działań w zależności od rodzaju skażenia . 2. Weryfikacja potrzeb i możliwości zaopatrzenia w wodę i potrzeb wody pitnej dla ludności, wytypowanych zakładów, urządzeń specjalnych i celów przeciwpożarowych na terenie gminy. 3. Przygotowanie w prasie lokalnej, na stronach internetowych, w formie ulotek, plakatów, informacji dla mieszkańców o konieczności zabezpieczenia (uszczelnienia) studni przydomowych oraz zgromadzenia zapasów wody pitnej w szczelnych pojemnikach, wskazywanie studni awaryjnych, miejsc podstawienia beczkowsów, informacji o zakazie spożywania wody surowej. 4. Koordynacja działań i współpracy z PCZK, terenowymi stacjami sanitarno – epidemiologicznymi oraz zakładami wodociągowymi. 5. Nadzór nad wprowadzeniem przez zakłady wodociągowe stanu gotowości urządzeń wodociągowych-uszczelnianie elementów układu technologicznego, uzupełnienie zapasów środków odkażających, węgla aktywowanego, wytypowanie miejsc składowych odpadów niebezpiecznych oraz zapewnienie wzmożonego nadzoru służb sanitarnych i laboratoryjnych. 6. weryfikacja posiadanych na terenie gminy środków do przewozu wody oraz podjęcie działań w celu pozyskania dodatkowych beczkowsów i uzgodnienie z terenowym inspektorem sanitarnym zabezpieczenie ich dezynfekcji. 7. W uzgodnieniu z Komendą PSP oraz OSP podjęcia decyzji o konieczności przygotowania na terenie gminy doraźnych zbiorników wody p.poż. <p>II. Wystąpienie warunków specjalnych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podjęcie decyzji o wyłączeniu skażonych ujęć wodnych , usunięcie źródeł zagrożenia, zmian procesów technologicznych w zależności od rodzaju skażenia. 2. Przegląd stanu technicznego uszkodzonych lub zniszczonych mechanicznie ujęć. 3. Wykonanie bilansu potrzeb wody na terenie gdzie wystąpiły warunki specjalne. 4. Monitorowanie sytuacji i przekazywanie mieszkańcom informacji o miejscach rozmieszczenia beczkowsów, zakazie spożywania wody nie przegotowanej, konieczności zgłaszania się do placówek medycznych w przypadku wystąpienia dolegliwości po spożyciu wody z własnych ujęć. 5. Dostarczanie wody pitnej beczkowsami lub wody konfekcjonowanej . 6. Wprowadzenie stałych dyżurów placówek medycznych i monitorowanie sytuacji zdrowotnych mieszkańców. 7. Podjęcie działań w celu przywrócenia jakości wody w ramach procedur Zakładów Wodociągowych. 8. W porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym dopuszczenie do użycia wody o 		

obniżonych parametrach.

9. Utrzymywanie kontaktu z PCZK, monitorowanie na bieżąco sytuacji i przebiegu działań oraz zasięgu występowania i rozmiaru skażenia / zakażenia.

10. Sporządzenie planu przedsięwzięć naprawczych (płukania i dezynfekcji, wypompowanie wody ze skażonych studni i dezynfekcji, odbudowy uszkodzonych ujęć) i ustalenie harmonogramu ich realizacji.

11. Analizy kontrolne wody pitnej na terenie gminy i podjęcie decyzji o wdrożeniu normalnych warunków zaopatrzenia w wodę.

PODMIOTY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE – ZEWNĘTRZNE

1. **Stacje sanitarno – epidemiologiczne** – w zakresie podejmowania decyzji dotyczących jakości wody oraz zmian w procesach technologicznych.

2. **Policja** – przekazywanie informacji o zagrożeniu i sposobach zaopatrzenia w wodę przez policyjne systemy łączności, zabezpieczenie dojazdu środkom transportu wody, pomoc w reglamentacji wody konfekcjonowanej oraz ochrona porządku w miejscach drużyn technicznych.

3. **Służby medyczne** – postawienie w stan stałych dyżurów placówek medycznych, w związku z możliwością zachorowań po spożyciu skażonej wody.

4. **Hurtownie** – zgromadzenie zapasów środków odkażających i węgla aktywowanego.

5. **Zarząd Gospodarki Wodnej** – nadzór nad oczyszczaniem lub odbudową ujęć.

6. **PSP** – dozowanie wody pitnej, wypompowanie wody skażonej i pomoc przy odkażaniu ujęć.

7. **Zakłady Wodociągowe i Zakłady Komunalne**

8. **Służby techniczne**

PODMIOTY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE – WEWNĘTRZNE

DOKUMENTACJA BAZOWA

Wpisać nazwy tabel, które będą w załącznikach funkcjonalnych dot. tego zadania np.

1. Wykaz firm posiadających beczkowsy

2. Wykaz punktów poboru wody – ujęcia awaryjne

3. Wykaz producentów wody pitnej

(Dokumenty warunkujące realizację zadania oraz miejsce przechowywania)

DODATKOWE USTALENIA:

Każdorazowo decyzje o podaniu wody o obniżonej jakości podejmuje Państwowy Inspektor Sanitarny.

W miejscu tym wpisuje się również numery zadań z Planu Operacyjnego, które dotyczą danego zagrożenia.

Zadania szczegółowe podmiotów współpracujących:

a) Policja:

1. przekazywanie informacji i komunikatów o zagrożeniu i sposobie zaopatrzenia w wodę przez policyjne systemy łączności;
2. umożliwianie dojazdu i wyjazdu środkom transportu wody;
3. pomoc w reglamentacji wody pitnej konfekcjonowanej;
4. ochrona porządku w miejscach pracy drużyn technicznych (np. budowy i odbudowy ujęć wodnych) i nie dopuszczenie do tworzenia się zbiegowisk;
5. udostępnienie policyjnych środków transportu.

b) Służby medyczne:

1. postawienie w stan stałych dyżurów placówek medycznych – w związku z możliwością zachorowań po spożyciu wody;
2. szczepienia profilaktyczne w przypadku możliwości epidemii.

c) Straż pożarna:

1. pomoc przy oczyszczaniu ujęcia przez usunięcie zanieczyszczeń mechanicznych i wypompowywanie wody, itp.;
2. na obszarze podtopionym transport wody konfekcjonowanej przy pomocy środków pływających;
3. wypompowanie wody ze skażonych studni przydomowych;
4. pomoc w dostawie wody;
5. przekazywanie informacji i komunikatów przez systemy łączności.

d) Rejonowe i Miejskie zakłady Gospodarki Wodnej :

1. nadzór nad odbudową ujęć.

Kartę tą traktuje się ogólnie dostosowując zadania do urzędu Miasta / Gminy jako jednostkę wiodącą podczas wykonywania zadania. Kartę uzgadnia się ze Starostwem Powiatowym w Sztumie, a zatwierdza ją Burmistrz lub Wójt .

Wzór Nr 6

Karta realizacji podmiotu, przedsiębiorcy, innej instytucji, do których należy realizacja zadania

ZATWIERDZAM

.....
/kierownik jednostki organizacyjnej/

**KARTA REALIZACJI ZADANIA
OBRONY CYWILNEJ**

.....
/ Nazwa instytucji, jednostki organizacyjnej /

ODPOWIEDZIALNY KIEROWNIK KOMÓRKI ORGANIZACYJNEJ /koordynator, wykonawca/ Kierownik OSM	SPORZĄDZAJĄCY	UZGODNIONO (organ obrony cywilnej) Urząd Miasta / Gminy
TREŚĆ ZADANIA: przygotowanie środków do przewozu wody pitnej		
TERMIN WYKONANIA: D + 2		
PROCEDURA (podstawowe działania do realizacji zadania) I. Działania przygotowawcze: 1. Otrzymanie informacji od Szefa OC gminy o konieczności użycia dodatkowych beczkowozów. 2. W porozumieniu ze stacją sanitarno – epidemiologiczną przygotowanie wytypowanych beczkowozów do dezynfekcji. 3. Podstawienie wydezynfekowanych beczkowozów w miejsce wskazane przez wójta.		
PODMIOTY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE – ZEWNĘTRZNE 1. Stacje sanitarno – epidemiologiczne 2. Zakłady Wodociągowe i Zakłady Gospodarki Komunalnej		
PODMIOTY WSPÓŁDZIAŁAJĄCE – WEWNĘTRZNE		
DOKUMENTACJA BAZOWA Wpisać nazwy tabel, które będą w załącznikach funkcjonalnych dot. tego zadania np. 1. Awaryjne punkty pobierania wody (Dokumenty warunkujące realizację zadania oraz miejsce przechowywania)		
DODATKOWE USTALENIA: Każdorazowo decyzje o dopuszczeniu beczkowozu do przewozu wody pitnej podejmuje przedstawiciel stacji sanitarno – epidemiologicznej.		

Wymieniona kartę sporządzają instytucje realizujące dane zadania na terenie Miasta / gminy. Ma być tyle kart, ile przedsiębiorstw, instytucji realizujących zadanie. Zatwierdzenia karty dokonuje np. kierownik przedsiębiorstwa, a uzgadnia Burmistrz Miasta lub Wójt Gminy.

5. Załączniki funkcjonalne – dokumentem bazowym (odniesienia) jest właściwy plan zarządzania kryzysowego i wchodzące w jego skład aneksy funkcjonalne.

W załącznikach funkcjonalnych winny być uwzględnione zadania wyszczególnione w art. 61 Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich (Dz. U. z 1992r. Nr 41, poz. 175) oraz w § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002r. Nr 96, poz. 850). Załączniki funkcjonalne

w planie obrony cywilnej należy powiązać z załącznikami funkcjonalnymi w planie zarządzania kryzysowego wskazując jednocześnie, że są one opracowane na **czas zewnętrznego zagrożenia państwa i wojny**.

Załączniki funkcjonalne winny określać:

- a) formalno – prawne podstawy realizacji zadania;
- b) podstawowe pojęcia i sposób realizacji zadania;
- c) wykaz sił i środków realizujących zadanie;
- d) sposób kierowania i współdziałania sił realizujących zadania;
- e) inne dane wynikające z realizowanych zadań;
- f) w załączniku funkcjonalnym należy wskazać zapisy precyzujące realizację zadania w innych planach i dokumentach podając nazwę dokumentu i nr stron.

Wzór Nr 7

Przygotowanie i zapewnienie niezbędnych sił i do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych

Formalno – prawne podstawy realizacji zadania.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25.06.2002r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002r. Nr 96, poz. 850);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. z 2001r. Nr 153, poz. 1783);
- Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 7 marca 2008r. w sprawie wymagań jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008r. Nr 48, poz.284);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007r. Nr 249, poz. 1866);
- Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959r. (Dz. U. z 2011r. Nr 118, poz. 687).

Podstawowe pojęcia

Masowe zgony mogą być spowodowane:

1. działaniami wojennymi;
2. zamachem terrorystycznym;
3. epidemią.

Epidemia to masowe szerzenie się określonej choroby, zwłaszcza zakaźnej w zbiorowisku ludzkim w określonym czasie na obszarze, na którym choroba o tym samym nasileniu w poprzednich latach nie występowała. Wystąpienie choć jednego przypadku groźnej choroby zakaźnej może sugerować początek epidemii.

Oznaki epidemii:

- wystąpienie nagłych, szybko szerzących się masowo zachorowań lub zgonów;
- brak skuteczności leczenia w rutynowej terapii występujących powszechnie chorób;
- wzrost zachorowań na chorobę endemiczną (endemia to utrzymywanie się danej choroby zakaźnej bądź nie zakaźnej na określonym terenie na tym samym poziomie);
- duża liczba nie wyjaśnionych zachorowań w krótkim czasie o podobnym obrazie klinicznym;
- początek zachorowań jest nie wyjaśniony;
- nagły, nieoczekiwany wzrost zachorowań i umieralności z powodu znanych chorób.

Zagrożenia i sposób realizacji zadania.

Jeżeli w wyniku epidemii lub działań wojennych liczba zwłok wzrasta i występują trudności z pochówkiem oraz przechowywaniem zwłok, co może również spowodować zagrożenie epidemiologiczne, Szef OC powiatu może podjąć decyzję o wykorzystaniu wszelkiego rodzaju chłodni i innych obiektów (sztuczne lodowiska) jako dodatkowego miejsca przechowywania zwłok do czasu pochówku. Do realizacji tego zadania mogą być wykorzystane doraźnie formacje obrony cywilnej.

Przygotowanie do realizacji zadania należy realizować w 2 etapach:

Etap 1 – Okres przygotowawczy (3-4) dni

1. Szefowie OC powiatu, miasta, gminy otrzymują informację o masowych zgonach w wyniku epidemii lub o dużej liczbie zabitych w wyniku zamachu terrorystycznego lub działań wojennych.
2. W oparciu o GCZK oraz inne służby, PCZK sprawdzają wiarygodność informacji.

3. Powołują zespół w skład którego wchodzi wybrani pracownicy urzędu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Przedstawiciele Policji, PSP, Prokuratury i inni potrzebni eksperci.
4. Zespół ocenia sytuację, określa przyczyny zgonów, ilości zmarłych, podejmuje decyzję co do sposobu identyfikacji zwłok, ich ewidencji, sposobu ich przechowywania, sposobu zabezpieczenia terenu na którym znajdują się zwłoki oraz sposobu zabezpieczenia i dezynfekcji osób mających kontakt ze zwłokami.
5. Wypracowane wnioski przekazuje szefom OC gmin z zaleceniem kierowania działaniami na podległym terenie.
6. Szefowie OC gmin i powiatu koordynują wizje lokalne miejsc, które mogą być wykorzystane do przechowywania zwłok z uwzględnieniem chłodni przyszpitalnych, chłodni zakładów pogrzebowych, kaplic, lodowisk.
7. W magazynach gminnych OC zostają zgromadzone zapasy worków na zwłoki oraz środków odkażających zaleconych przez PSSE.
8. Placówki służby zdrowia zostają postawione w stan gotowości. Monitorują sytuację, przygotowują się do szczepień profilaktycznych członków formacji OC, zgodnie z zaleceniami PSSE.
9. Szefowie OC gmin ustalają z inspektorem sanitarnym sposób postępowania ze zwłokami oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie ewidencji zwłok.
10. Dokonują weryfikacji możliwości pochówku na cmentarzu i typują dodatkowe miejsca pochówku w porozumieniu z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska.
11. Szefowie OC gmin w porozumieniu z szefem OC powiatu ustalają, które punkty zabiegów specjalnych mogą zostać wykorzystane dla potrzeb odkażania ludzi mających kontakt ze zwłokami.

II Etap – realizacja zadania

1. Szefowie OC gmin, w zależności od potrzeb, organizują pracę wydzielonych sił i formacji OC w celu zachowania warunków bezpieczeństwa w czasie grzebania zmarłych.
2. W gminach zostaje przeprowadzone szkolenie podstawowe członków formacji w zakresie przydzielonych zadań, zasad postępowania ze zwłokami, oraz zasad dezynfekcji własnej i środków transportowych. Członkowie formacji otrzymują odzież ochronną.
3. Placówki medyczne przeprowadzają szczepienia profilaktyczne oraz obejmują nadzorem medycznym osoby realizujące zadania.
4. Wyznaczone służby zabezpieczają / izolują / tereny skażone.
5. Zostaje pozyskany sprzęt mechaniczny do kopania mogił.
6. Zostaje zabezpieczona postługa duchowna i psychologiczna.
7. Szefowie OC gmin monitorują sytuację i przekazują informacje za pośrednictwem PCZK do Szefa OC Powiatu.

Współdziałanie w procesie doraźnej pomocy przy grzebaniu zmarłych – zadania do realizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny:

- określenie zasad postępowania ze zwłokami, w tym w czasie na grzebanie zwłok oraz sposoby przechowywania i dezynfekcji;
- podjęcie decyzji o konieczności palenia zwłok w przypadku zastosowania broni biologicznej lub chorób zakaźnych;
- opiniowanie dodatkowych miejsc przechowywania zwłok, dodatkowych miejsc pochówku oraz punktów zabiegów sanitarnych;
- określenie wymogów co do zabezpieczenia członków formacji oraz innych osób mających kontakt ze zwłokami w odzież ochronną (maski, rękawice) oraz przeszkolenie w zakresie zasad postępowania ze zwłokami;
- określenie konieczności dezynfekcji ludzi, sprzętu w punktach zabiegów sanitarnych i specjalnych;
- określenie rodzaju środków odkażających dla osób mających kontakt ze zwłokami oraz środków transportu wykorzystywanego do przewozu zwłok;
- zapewnienie wzmożonego nadzoru służb sanitarnych;
- zalecenie szczepień profilaktycznych członków formacji;
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

Formacje OC

- pomoc przy zbieraniu i transporcie zwłok;
- pomoc przy identyfikacji zwłok;
- utrzymanie porządku w miejscach masowych pochówków;
- uruchomienie punktów odkażania transportu i zabiegów specjalnych.

Jednostki Policji

- przekazywanie informacji i komunikatów przez policyjne systemy łączności;
- zabezpieczanie tras przejazdu środków transportujących zwłoki;
- ochrona porządku w miejscach masowego pochówku;
- pomoc w pracach związanych z identyfikacją zwłok.

Gminne magazyny OC

- zgromadzenie w magazynie OC zapasu worków na zwłoki, środków odkażających do dezynfekcji ludzi i sprzętu;
- uzupełnianie zapasów w magazynach gminnych.

Prokuratura

- wprowadzenie procedur związanych z nagłymi zgonami i identyfikacją oraz rejestracją zwłok.

PSP, OSP

- przekazywanie informacji przez środki łączności;
- pomoc przy grzebaniu zwłok.

Zakłady pogrzebowe

- wykorzystanie własnych sił i środków do transportu zwłok i pochówków;

Zakłady Gospodarki Komunalnej

- wskazywanie miejsc pochówków na cmentarzach komunalnych.

WIOS

- nadzór nad wskazaniem dodatkowych miejsc pochówków.

Księża

- posługa kapłańska.

Tabele

WYKAZ MIEJSC DO PRZECHOWYWANIA ZWŁOK LUDZKICH

Gmina /sołectwo/	Miejsca do przechowywania zwłok w szt.	UWAGI		
	w chłodniach	w pomieszczeniach / kaplice cmentarne/	miejsca dodatkowe / zwłoki w workach/	
<u>Razem:</u>				

WYKAZ SPRZĘTU DO WYKORZYSTANIA PRZY MASOWYCH POCHÓWKACH

Gmina /sołectwo/	Nazwa zakładu, adres nr telefonu, fax	Typ koparki	Ilość	Uwagi

WYKAZ FORMACJI O.C. PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA DO DORAŻNEJ POMOCY W GRZEBANIU ZMARŁYCH

Gmina /sołectwo/	Rodzaj formacji	Stan osobowy	Wyposażenie	Uwagi

Powyższy wzór należy dostosować do swojego szczebla, przy czym nie ominąć żadnego z punktów głównych załącznika funkcjonalnego.

Wyszczególnienie zadań, które należy uwzględnić w załącznikach funkcjonalnych

- 1. Organizacja monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania, w tym organizacja Informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania w przypadku ich wystąpienia:**
 - w zadaniu należy uwzględnić pełne uruchomienie SWA;
 - zadanie to częściowo jest opracowane w Planie Zarządzania Kryzysowego, w Planie Operacyjnym Funkcjonowania Gmin w stanie gotowości obronnej państwa czasu wojny, należy odnieść się do w/w planów, rozwinąć zapisy i opisy, które odnoszą się do sytuacji wynikających z zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.
- 2. Organizacja kierowania i łączności:**
 - zadanie to częściowo jest opracowane w Planie Zarządzania Kryzysowego oraz Planie Ewakuacji III stopnia, należy odnieść się do w/w planów, rozwinąć zapisy do sytuacji wynikających z zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny;
 - należy przedstawić sposób kierowania przez Szefa OC realizacją zadań, wykaz osób funkcyjnych, schemat łączności, wykaz ważniejszych telefonów itp.
- 3. Organizacja ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia:**
 - ten element opracowano jako Plan Ewakuacji III stopnia i w tym wypadku wystarczy go dołączyć do całości Planu.
- 4. Organizacja opieki medycznej, pomocy społecznej oraz pomocy psychologicznej i religijnej:**
 - należy rozwinąć zapisy załączników funkcjonalnych do Planu Zarządzania Kryzysowego o elementy i opisy, które odnoszą się do sytuacji wynikających z zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny;
 - należy też rozważyć możliwość wykorzystania zapasowych miejsc szpitalnych (ZMSz). Zasoby te mogą być użyte, na podstawie „Planu organizacji i funkcjonowania zastępczych Miejsc Szpitalnych Gmin”;
 - należy rozważyć, które z tych zasobów mogłyby być wykorzystane dla potrzeb Obrony Cywilnej.
- 5. Organizacja ochrony przed zagrożeniami radiacyjnymi, biologicznymi i chemicznymi:**
 - należy odnieść się do sposobu prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych w oparciu o obiekty przeznaczone na punkty likwidacji skażeń (PLS) i formacje OC;
 - konieczne jest wskazanie czasu osiągnięcia gotowości do działania przez PSL oraz sposób organizacji pracy i zaopatrzenia w środki chemiczne;
 - należy wskazać możliwość wykorzystania komór dekontaminacyjnych będących na wyposażeniu jednostek PSP lub zaproponować (zaplanować) własne rozwiązania w oparciu o istniejącą infrastrukturę.
- 6. Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności:**
 - należy odnieść się do istniejącego stanu zasobów budowli, możliwości ich uzupełnienia o tzw. budowle planowane do doraźnego przygotowania oraz ocenę możliwości przeprowadzenia tego procesu;
 - należy przygotować harmonogram przygotowania budowli ochronnych i ukryć doraźnych dla ludności.
- 7. Obsługa środków zaciemnienia:**
 - należy odnieść się do realności tego zagadnienia przy obecnych środkach pola walki i opisać jakie przedsięwzięcia można na poszczególnych szczeblach organizacyjnych ewentualnie przeprowadzić w celu zminimalizowania strat np. uzgodnienia procesu wyłączenia oświetlenia z zakładami energetycznymi itp.;
 - należy podać adresy stacji energetycznych i telefony do zakładów energetycznych.
- 8. Ratownictwo:**
 - należy odnieść się do informacji zawartych w planie zarządzania kryzysowego oraz rozwinąć zapisy dotyczące stanu zagrożenia państwa i wojny;
 - należy wskazać możliwość wykorzystania FOC w czasie prowadzenia działań ratowniczych w tym współdziałanie formacji porządkowo-ochronnych z policją, jednostkami OSP oraz innych formacji w czasie akcji ratunkowych.
- 9. Walka z pożarami:**
 - należy wskazać jakie jednostki PSP i OSP oraz formacje OC mogą być wykorzystane do walki z pożarami;
 - wskazać sposób kierowania oraz współdziałania w walce z pożarami;
 - zestawić siły i środki możliwe do użycia.

10. **Wykrywanie i oznaczanie stref niebezpiecznych:**
 - należy opracować w połączeniu z pkt 1.
11. **Planowanie i zapewnienie warunków bytowych dla ewakuowanej ludności, środków transportowych, pomocy przedmedycznej (zapewnienie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia):**
 - w oparciu o przeprowadzone kalkulacje i posiadaną infrastrukturę należy podać miejsca dla ewakuowanej ludności, możliwości transportowe i i aprowizacyjne, należy uwzględnić ewentualnie inne potrzeby.
12. **Planowanie i zapewnienie ochrony pól rolnych, zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych oraz innych obiektów użyteczności publicznej na wypadek zagrożenia zniszczeniem:**
 - zaplanować działania chroniące ważne obiekty użyteczności publicznej sposobu działania w przypadku ich zniszczenia lub uszkodzenia;
 - zabezpieczyć duże fermy, zakłady spożywcze, magazyny przed skażeniem (zniszczeniem) – dywersyfikacją zaopatrzenia w wodę.
13. **Doraźne grzebanie zmarłych:**
 - opisać sposób postępowania organów obrony cywilnej w sytuacjach masowych zgonów, w tym sporządzenia odpowiednich dokumentów;
 - opisać zdarzenia i miejsca znalezienia zwłok;
 - opisać sposób identyfikacji zwłok;
 - wskazać miejsca przechowywania zwłok w chłodniach szpitalnych, zakładach pogrzebowych, sztucznych lodowiskach, itp.;
 - sporządzić dokładną ewidencję zmarłych w miejscach czasowego przechowywania, zebrać materiały do identyfikacji zmarłych;
 - sposób powiadamiania rodziny o śmierci członka rodziny;
 - wskazanie i udokumentowanie miejsc zbiorowych pochówków;
 - wskazanie osób odpowiedzialnych i sposobu organizacji pochówków;
 - wskazanie możliwości wykorzystania firm i FOC do grzebania zmarłych;
14. **Ochrona żywności i innych dóbr niezbędnych do przetrwania:**
 - należy wskazać ważniejsze zakłady i hurtownie spożywcze na terenie, wskazując rodzaj asortymentu produkcji przechowywanych środków spożywczych;
 - należy wskazać sposób zabezpieczenia żywności przed skażeniami;
 - należy wskazać sposób reglamentacji i dystrybucji deficytowych środków.
15. **Planowanie i zapewnianie ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury oraz innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem:**
 - zadanie to ujęte jest w Planie Ochrony Zabytków i w tym przypadku wystarczy go dołączyć do całości Planu;
 - należy wskazać częstotliwość aktualizacji Planu Ochrony Zabytków (raz w roku).
16. **Przygotowanie ludności do realizacji zadań z powszechnej samoobrony:**
 - należy przedstawić sposób szkolenia osób dorosłych i młodzieży oraz częstotliwość szkolenia w ramach powszechnej samoobrony.
17. **Tworzenie i przygotowanie do działania jednostek organizacyjnych obrony cywilnej:**
 - należy przedstawić ilość i rodzaj FOC tworzonych w gminie;
 - należy wskazać, które z formacji tworzone są w pierwszej kolejności;
 - sposób szkolenia oraz częstotliwość prowadzenia ćwiczeń;
 - struktury organizacyjne, sposób użycia, tabele należności i sprzętu;
 - informacje o planach działania formacji i miejscu stawiennictwa ratowników;
 - kalkulacje określające gotowość do działania;
 - podporządkować FOC podmiotom ratowniczym, PSP, Policji, jednostkom WP.
18. **Zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów oraz wody do urządzeń specjalnych i do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.**
 - należy przedstawić bilans wody w gminie, wskazać zapasowe studnie głębinowe, możliwość pozyskania wody do celów p.poż.;
 - należy wskazać sposób dostarczenia wody pitnej dla ludności w tym sposób reglamentacji wody.
19. **Inne dodatkowe rodzaje działalności, niezbędnych do wypełnienia któregoś z zadań wyżej wymienionych, w tym planowanie i prace organizacyjne np.:**

- aktualizacja infrastruktury planowanej do wykorzystania przy realizacji w/w zadań;
- zabezpieczenie w agregaty prądotwórcze ujęć wodnych i innych ważniejszych obiektów.

6. Informacje uzupełniające – stanowią zbiór niezbędnych danych potrzebnych do planowania i podejmowania decyzji oraz kierowania działaniami takich jak – mapy, schematy, dane informatyczne, zestawienia, itp.

Część graficzna planu winna obejmować:

1. strefy zagrożeń od toksycznych środków przemysłowych, katastrofalnych zatopień, pożarów itp.
2. obiekty i rejony szczególnie zagrożone atakami terrorystycznymi, dywersjami oraz uderzeniami lotniczymi i raketowymi przeciwnika;
3. rejony formowania jednostek organizacyjnych (formacji) obrony cywilnej (przełożonego, własne, podwładnych i sąsiadów) z zaznaczeniem ich operacyjnego czasu gotowości do działania;
4. rejony rozmieszczenia współdziałających sił ratowniczych oraz ich charakterystykę (liczebność i wyposażenie);
5. stanowiska kierowania /SK/ przełożonego, własne, podwładnych i sąsiadów oraz organów współdziałających;
6. rozmieszczenie elementów Systemu Wykrywania i Alarmowania /SWA/ z zaznaczonymi rejonami działania i zasięgami środków alarmowania wraz z podaniem ich czasów gotowości do działania;
7. zamiar (kierunek) użycia sił ratowniczych w akcji ratunkowej;
8. rozmieszczenie i pojemność szpitali oraz zastępczych miejsc szpitalnych /ZMSz/;

Uwaga: Część graficzną sporządzić w oparciu o wprowadzony Decyzją nr 13 MSWiA „Zestaw zasadniczych umownych znaków operacyjnych właściwych dla komórek organizacyjnych MSWiA oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez MSWiA”.

7. Inne dokumenty – w rozdziale tym można dodać wszelkie dokumenty uznane przez organ sporządzający plan za istotne np. Zarządzenie Burmistrza, Wójta, składy osobowe i dane teleadresowe, normy żywieniowe, normy zużycia wody, wzory dokumentów wykorzystywanych przy realizacji zadań obrony cywilnej (karty ewakuacji itp.)